УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Датум: 1.7.2022.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. ДАТУМ И ОРГАН КОЈИ ЈЕ ИМЕНОВАО КОМИСИЈУ.

Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници одржаној 24. 6. 2022. године донело је одлуку којом је именована комисија за одобрење теме за израду докторске дисертације коју је мср Петар Минић пријавио под насловом: *Славистичка мемоаристика о српској лингвистичкој славистици друге половине XX века.*

.

2. САСТАВ КОМИСИЈЕ.

1. Петар Буњак, редовни професор, датум избора у звање: 15. 07. 2009.
Филолошки факултет Универзитета у Београду
Ужа научна област: Полонистика

2. Др Биљана Марић, ванр. проф., датум избора у звање: 22.09.2020.
Филолошки факултет Универзитета у Београду
Ужа научна област: Русистика

3. Др Марија Стефановић, ванредни професор, датум избора у звање: 16.11.2017.
Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду
Ужа научна област: Русистика

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Петар Минић рођен је 1996. године у Београду. Дипломирао 02.07.2018. године на Филолошком факултету у Београду, на Групи за руски језик и књижевност са просечном оценом 9,00, чиме је стекао стручни назив професора руског језика и књижевности. Годину дана касније завршио је мастер студије и одбранио мастер рад под насловом "Структурно-садржинске карактеристике дидактичких граматика руског језика Предрага Пипера и Радмила Маројевића у инословенској (српској) говорној средини".

Академске 2019/2022. године уписао је докторске академске студије и положио све испите са просечном оценом 10,00. Три године се школовао у Руској Федерацији (Москва) и пет година у Украјини (Кијев), после чега је завршио Школу при амбасади Руске Федерације у Србији. Од 2014. године је главни уредник пројекта за очување и неговање српског језика Виртуелни музеј српског језика. Објављени научни радови односе се на област методике наставе, ужа област онлајн-настава, методичка пракса, онлајн алати. Практично искуство у наставном раду Петар Минић је стицао на високошколским образовним институцијама: као сарадник у настави на Филолошком факултету у Београду (Руски језик П3 и П4), Рударско-геолошком факултету, средњошколским установама: у Школи при Амбасади Руске Федерације у Републици Србији. Бавио се стручним превођењем (рударство, обрада камена, туризам, информационе технологије). Активно је учествовао у креирању методичких материјала, конкретно, у изради већег броја уџбеника руског језика различитих аутора, кроз припрему (озвучавање) аудио-материјала (Наш класс 3, Наш класс 4, Орбита 3). Похађао 4 стручна усавршавања, повећања кваликифације, из области методике наставе руског језика као страног. Тренутно је запослен као наставник страног језика за научну област Филолошке науке, ужа област Славистика на Академији струковних студија Београд, одсек Висока хотелијерска школа.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1. Петар Минић, Студентски пројекат Виртуелни музеј српског језика и његово место у славистичким студијама на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Славистика, књ. 20, 2016, стр. 453-459, М 52

2. Петар Минич, Сойникова А. Д. О роли педагогической практики в формировании профессиональной компетенции будущего преподавателя русского языка как иностранного. В мире русского языка и русской культуры, Государственный институт русского языка им. А.С. Пушкина, Москва, 2018, стр. 134-136, М-30

3. Петар Минић, О филолошкој виртуелној музеологији у Русији. 2020. Славистика, књига XXIV/2, 2020, стр. 526-530, М-51

4. Джуричич М, Минич П. «Интернет-ресурсы и услуги для преподавания РКИ сербам во время пандемии коронавируса», Современные тенденции в изучении русского языка, культуры, истории. Сборник материалов нучно-практической конференции, ИЗДАТЕЛСКИ КОМПЛЕКС – УНСС, София, 2020, стр. 293-298, М-33

5. Минич П, Джуричич М. «Эффективность интернет-платформ в онлайн-обучении РКИ», Новые возможности в обучении русскому языку как иностранному и преподавании на русском языке. Сборник статей. Нижний Новгород, 2020, стр. 97-102, М-33.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидат

Иван Андријашевић испуњава све услове за израду докторске дисертације. Положио је све испите на докторским студијама са високим оценама, а чланке је објављивао у релевантним часописима и зборницима у земљи и иностранству.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За ментора је предложена др Ксенија Кончаревић, редовни професор Филолошког факултета у Београду, Катедра за славистику.

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација:

1. КОНЧАРЕВИЋ, Ксенија и Дара Дамљановић. *Настава и методика наставе руског језика у Србији у XIX и XX веку: прилози за историју*, Београд: Славистичко друштво Србије, Чигоја штампа 2010, 310 стр. ISBN 978-86-7558-725-5
2. „Вклад русских эмигрантов-филологов в развитие теории преподавания русского языка в Сербии“, [В сб.:] *Русская эмиграция в Югославии.* Российская академия наук, Москва: Институт славяноведения и балканистики, Кафедра славистики Белградского университета, "Индрик" 1996, 251-262.
3. „Русский язык в Сербии: традиции и современность“, у: П. Пипер, К. Кончаревич (ред.), „Русский язык в исследованиях сербских славистов“, Белград: Филологический факультет Белградского университета 2015, 15-33.
4. „Јубилеј наше прве катедре за проучавање стране филологије: сто четрдесет година београдске славистике“, у: К. Кончаревић (уред.), „Универзитетска славистика: традиције, савремено стање, перспективе“. Међународни научни зборник поводом 140 година Катедре за славистику Београдског универзитета = „Университетская славистика: традиции, современное состояние, перспективы“. Международный сборник научных статей, посвященный 140-летию Кафедры славистики Белградского университета, Београд: Филолошки факултет Београдског универзитета, 2017, 11-24.
5. „Културолошки садржаји у најстаријој српској хрестоматији за учење руског језика (*Руска читанка* Ј. Павловића из 1873)“, [У зб.]: Љ. Суботић, И. Живанчевић-Секеруш (уред.), *Пети међународни интердисциплинарни симпозијум ‘Сусрет култура’*, књ. I (Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, Нови Сад, 1.12.2009), Нови Сад: Филозофски факултет 2010, 205-211.
6. „Најстарији уџбеник руског језика за српске православне богословије – историјски контекст и савремена перспектива валоризације (*Учитељ руског језика* Алимпија Васиљевића из 1862. и 1871)“, [У:] Б. Шијаковић (уред.), *Српска теологија у двадесетом веку: Истраживачки проблеми и резултати*, књ. 9, Београд: Православни богословски факултет 2011, 216-241.
7. „Вклад представителей русской диаспоры в практику составления учебников по русскому языку для сербской аудитории“, [В сб.:] Б. Станкович (ред.), Русская диаспора и изучение русского языка и русской культуры в инославянском окружении. Международный научный симпозиум (Белград, 1-2 июня 2011), Белград: Славистическое общество Сербии, 2012, 255-262.
8. „Семь десятилетий послевоенной сербской русистики“, *Филологические науки*, 5 (2015), 102-109.
9. „Рецепција дела Радована Кошутића у послератној русистичкој лингводидактици код Срба (о шездесетогодишњици смрти) “, *Славистика*, књ. 14 (2010), 323-335.

10. „Лексикографско дело Димитрија Ђуровића“. *Научни састанак слависта у Вукове дане,* књ. 47/1 (2018), 451-460.

11. „Допринос професора Радмила Маројевића конфронтационим и типолошким истраживањима руског и српског језика“, *Српски језик*, књ. XXIII (2018), 99-114.

12. „Лингводидактичко наслеђе професора Богољуба Станковића“, у: К. Кончаревић (уред.), „Трагом славистичких истраживања професора Богољуба Станковића“. Међународни научни зборник радова, Београд: Филолошки факултет Београдског универзитета, 2018, 83-95.

Комисија сматра да проф. др Ксенија Кончаревић испуњава све услове за ментора предложене докторске дисертације, за област *РУСИСТИКА, СЛАВИСТИКА (ИСТОРИЈАТ) - ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ*.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

1. ОЦЕНА ФОРМУЛАЦИЈЕ НАЗИВА ТЕЗЕ (НАСЛОВА).

Комисија закључује да је предложени назив тезе *Славистичка мемоаристика о српској лингвистичкој славистици друге половине XX века* **прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.**

2. ОЦЕНА ПРЕДМЕТА (ПРОБЛЕМА) ИСТРАЖИВАЊА.

У научној методологији лингвистичке славистике значајно место припада и историјским истраживањима, којима је сврха изналажење законитости развоја методолошких парадигми проучавања и наставе словенских језика, промовисања и унапређивања идеја и концептуалних система у лингвистици и лингводидактици те њихових теоријских основа, а тиме и боље разумевање и унапређивање садашњег стања славистике у њеном фундаменталном и апликативном аспекту. Са историјског становишта проучава се друштвена условљеност развоја славистике, мењање њених циљева и задатака, метода и садржаја проучавања кроз историју, историјат славистичких покрета, релевантних установа и организација, славистичких часописа и библиографија. Предмет лонгитудиналних испитивања свакако је и делатност најеминентнијих теоретичара, али и универзитетских и других заслужних наставника, аутора уџбеника, лексикографа, граматикографа, реконструисање приступа настави словенских језика у образовним институцијама, и сл. У том смислу веома инспиративно поље истраживања представља историјат развоја лингвистичке русистике и шире, славистике у Србији и српским земљама – тема коју свакако треба сагледати у ширем контексту узајамних руско-српских духовних и културних веза и дотицаја. Значај оваквих истраживања је вишеструк: најпре, у историји српске науке, културе и школства русистика и славистика је, са својим најзначајнијим прегаоцима, институцијама у чијем се оквиру развијала и периодиком у којој је промовисана још од самих почетака њеног развоја заузимала истакнуто место и улогу у формирању српске националне интелигенције, у развоју наше филологије, културе и духовности, тако да ова проблематика у том контексту неизоставно поприма шире културолошке димензије и импликације. Друго: с обзиром на веома рано увођење руског језика у наставне планове српских школа, српске земље сврставају се у ред оних са најдужом традицијом његовог изучавања у својству страног језика у глобалним, европским и светским оквирима. Треће: београдска Катедра за славистику, званично основана 1877, са претходним деловањем још од 1863, једна је од најстаријих и најугледнијих не само у словенском ареалу, него и у Европи. Српска русистика и славистика има богату традицију, широк спектар истраживачких подручја и примењених метода, валидне резултате, квалификован кадар у високошколским и научноистраживачким установама, тако да се налази у самом врху међународне русистике и лингводидактике – то је

место које суверено заузима још од доба научне, за коју је удостојен звања дописног члана Совјетске академије наука и Словенског инстиута у Прагу, и предавачке делатности Радована Кошутића на београдској Катедри за источне и западне словенске језике и књижевности (1895-1945).

„Историја српске лингвистичке славистике, као уосталом ни српске лингвистичке славистике у целини, још није написана ни као преглед, ни као тематски зборник радова, нити као исцрпна монографска синтеза иако се зрелост једне науке или научне дисциплине одражава и у томе колико је она спремна за критичку ауторефлексију, уколико за то има довољно релевантне грађе и компетентних истраживача“, - писао је академик Пипер у чланку посвећеном сто четрдесетој годишњици Катедре за славистику Филолошког факултета Универзитета у Београду, истичући да овом задатку приступа „верујући да *постоје сви неопходни услови“* за његово успешно извршење (Пипер 2017, 341). Само годину дана касније Предраг Пипер објавиће монографију *Прилози историји српске лингвистичке славистике: друга половина XX века* (Београд: Чигоја штампа, 2018), у којој ће значајно место заузети русистичка проблематика, доминирајући у поглављима *О српској лингвистичкој русистици друге половине XX века* и *О конфронтативним проучавањима руског и српског језика* (Пипер 2018: 67-88, 135-160) и прожимајући већину других поглавља (Пипер 2018: 21-66, 89-134, 161-272, 289-304, укључујући и библиографски регистар посебних издања из области лингвистичке славистике за период од 1950. до 2000. године, 305-461).

Пре издавања ове обимне студије на подручју српске русистичке историографије постојале су само две монографије, чији су аутори Дара Дамљановић и Ксенија Кончаревић, а у којима је обрађен период од 40-их година XIX столећа до 1941. године са фокусом на уџбеницима руског језика (Дамљановић 2000), односно до размеђа XX и XXI века, са фокусом на присуству руског језика у школству Србије, путевима развоја русистичке лингводидактике, као и на најзначајнијим ствараоцима и њиховим делима (Дамљановић – Кончаревић 2010). Одбрањене су две докторске дисертације из области историје лингводидактичке лексикографије у Срба и Хрвата током XIX и XX столећа (Павловић-Шајтинац 2016) и лингодидактичке граматографије у Срба и Хрвата током XIX и XX столећа (Радојчић 2016), које су, нажалост, остале у рукопису. Поједине странице историје српске лингвистичке русистике написане су у радовима насталим у различито време и различитим поводима: обрађени су почеци српске лингвистичке русистике у славистичком контексту после Другог светског рата (Ђорђић 1957), стање од 1945. до почетка осамдесетих година (Маројевић 1987), прегледно је обрађена и српска русистичка лингводидактика друге половине XX века (Кончаревић 1994, 1998, 2000, 2008, 2009, 2010. и др.), има и доприноса познавању значајних личности српске русистике (нпр. Р. Маројевић /ур./ 1986; Р. Маројевић /ур./ 1986), као и историјату значајних установа (нпр. Станковић 2008; Кончаревић 2009, 2010, К. Кончаревић /ур./ 2017; Мирић 2012; Рељић 2015) и научних манифестација (Станковић 2020).

Предмет проучавања ове докторске дисертације јесте српска лингвистичка славистика друге половине XX века у светлу славистичке мемоаристике. Ова тема до сада није обрађивана, изузев у радовима Предрага Пипера *Мемоаристика и историја славистике* (Пипер 2018: 255-262), његовим часописним приказима мемоара појединих слависта и приказима неколико књига из колекције *Одговори* Милоша Јевтића, премда постоји немали број мемоара, аутобиографија, интервјуа српских слависта. На материјалу мемоаристике академика Предрага Пипера написан је један научни рад (Кончаревић 2022).

Историографски предмети обично немају оштре границе па је тако и са српском лингвистичком славистиком. Одредница *српска* не односи се само на лингвистичку русистику у Србији, него и у другим републикама некадашње Југославије у којима су живели и радили српски слависти (пре свега, Босна и Херцеговина, Хрватска, Црна Гора). Славистика изван

Србије није била свуда једнако заступљена и, по правилу, обично није истицано да је реч о представницима српске русистике, из разлога за које се може претпоставити да су били више политички него научни. С друге стране, радови иностраних слависта објављени у српским часописима и зборницима тиме представљају део и српске лингвистичке славистике.

Када говоримо о хронолошким оквирима нашег истраживања, фокусираћемо се на другој половини двадесетог века. Период друге половине XX века се у српској лингвистичкој славистици оквирно дели на три периода: први обухвата педесете године, други – период до краја осамдесетих година, и трећи – деведесете године XX века. Ови периоди, сваки на свој начин имају одређене специфичности.

Прва послератна декада била је изразито драматична не само за друштвено-политичке прилике у тадашњој Југославији, него и за српску русистику и славистику у целини. После кратког послератног узлета интересовања за учење руског језика, које је наговештавало и нова научна интересовања за руски језик у српској лингвистици, уследио је, поводом резолуције Информбироа, оштар политички сукоб Југославије са Совјетским Савезом и источноевропским земљама које су му биле подређене, после чега су интересовања за руски, чешки, словачки и пољски језик и књижевност у Југославији лако могле бити политички квалификована као симпатије за тадашњу политику Совјетског Савеза и источног блока према Југославији и њеном политичком руководству, а то је могло имати изузетно непријатне последице, које су неки српски слависти, нажалост, искусили. Захваљујући мудром руковођењу београдском славистичком катедром, на чијем се челу после рата нашао проф. Радован Лалић, који је уживао поверење нове власти, избегнуто је гашење те катедре, што би био додатни ударац за српску славистику, а оснивањем Славистичког друштва Србије (1948), захваљујући Александру Белићу и Радовану Лалићу, створена је добра институционална основа за даљи развој српске русистике и српске славистике у целини. Упркос очигледном мањку научног и наставног кадра и за СЛР неповољним политичким приликама, педесете године биле су за српску лингвистичку славистику посебно значајне због неколико околности. Три од њих су биле подстицајне. Поред поменутог оснивања Славистичког друштва Србије и Катедре за источне и западне словенске језике у Новом Саду, то је био Међународни славистички састанак, одржан 1956. године у Београду, који је окупио цвет светске славистике, што је морало бити подстицајно за српску славистику, укључујући русистику. С друге стране, за даљи развој српске славистике свакако је отежавајућа околност био трајни одлазак К. Тарановског у САД (1958), чиме је београдска славистичка катедра остала без водећег стручњака. Прве послератне генерације најбољих дипломираних српских русиста-лингвиста (нпр. Б. Терзић, В. Николић, Вјера Вулетић, А. Музалевски, Ђ. Јазић и др.) отада и до краја радног века носили су велики терет наставних обавеза, што свакако није ишло на руку њиховом истраживачком раду, иако су више или мање успевали да ту препреку савладају. У том погледу посебно је карактеристичан пример Б. Терзића, који је одласком К. Тарановског у САД, морао да преузме велики део његових наставних обавеза иако је Б. Терзић тада био млад русиста без научног степена и наставног звања. То га ипак није спречило да се успешно бави и наставним и научним радом и да остави пажње вредан научни опус, врло подстицајан за домаћу славистику, а лепо запажен и у међународним размерама.

Почевши од шездесетих до друге половине седамдесетих година, у српској русистици и славистици дошло је до знатних промена, које су посебно видљиве у радовима тадашњих лингвиста млађе генерације. Уочљиво се повећава број радова конфронтативне природе и све је шири круг питања која се у њима разматрају, а све су разноврснији и облици тих радова (докторске дисертације, магистарски радови и други монографски радови, научни чланци као и зборници чланака и реферата). Квантитативни пораст конфронтативних истраживања, који је готово неизбежно био праћен неједнаким методолошким квалитетом тих радова, изнедрио је и више добро утемељених инословенско–српских лингвистичких поређења (О. Брајичић, Б.

Вићентић, Д. Војводића, Г. Јовановић, К. Кончаревић, В. Копривице, М. Костић-Голубичић, Р. Маројевића, Ј. Матијашевић, Д. Мирић, В. Митриновић, П. Пипера, М. Радић-Дугоњић, М. Рељић, Б. Станковића, Б. Терзића, Б. Тошовића и др.). Успон конфронтативних истраживања у српској русистици и славистици несумњиво је био подстакнут укупним развојем лингвистичке славистике и појединих њених грана, као и опште лингвистике и теорије конфронтативне анализе.

Крајем седамдесетих година домаћа русистика и славистика развија се у неколико универзитетских и научних центара, одржавају се међукатедарске конференције, одржавају се међународне научне конференције, које су у целини или делимично посвећене питањима конфронтативног проучавања српског и других словенских језика, покрећу се конфронтативни научни пројекти, на Београдском универзитету почињу да се држе предавања из конфронтативне анализе руског и српскохрватског језика, на Новосадском универзитету поређење руског и српског језика године ставља се се у теоријске оквире функционалне граматике, на Сарајевском универзитету се конфронтативна анализа повезује са лингвостилистичким проучавањима руског и српскохрватског језика, а на Нишком универзитету са проучавањем руског језика као језика струке.

Наведене чињенице сведоче о видном узлету крајем седамдесетих и почетком осамдесетих година XX века у проучавањима руског и других словенских језика у поређењу са српским, односно српскохрватским језиком. Том периоду припада и објављивање прве граматике руског језика у поређењу са српскохрватским, у којој је метод поређења стављен и у поднаслов, док је у ранијим граматикама руског језика за изворне говорнике српског језика конфронтативни приступ био мање експлицитан. То је била граматика Б. Тошовића (1988).

Главне одлике конфронтативних истраживања руског, украјинског, пољксог, чешког, словачког и српског језика деведесетих година тицале су се, пре свега, проширивања круга питања која су се у тим истраживањима разматрала (нпр. питања у вези са дискурсом, говорним чиновима, језичким метафорама, етнолингвистиком, лингвокултурологијом и др.); све изразитијих настојања да се у истраживањима примени функционални приступ поређењима двају језика (посебно у пројекту започетом на Универзитету у Новом Саду); преношења тежишта пажње у многим радовима са инословенског језика на српски језик и у извођењу конфронтативне анализе у смеру од српског језика ка инословенском (што је умногоме било одређено концепцијом научног пројекта конфронтативних истраживања на Филолошком факултету Универзитета у Београду); у покушајима разрађивања питања методологије конфронтативних истраживања у светлу савремене лингвистичке теорије; у оријентацији на разраду подробније типолошке карактеристике српског језика уз узимање у обзир конфронтативних истраживања; у обједињавању конфронтативних пројеката београдског и новосадског универзитета, истина више формалном, али са перспективом организованије сарадње у будућности; у одбрањеним дисертацијама, чији су библиографски преглед дале Г. Вилотић и С. Несторовић-Петровски (1995, 1996); Б. Чудомировић (1995, 1996) и у објављеним монографијама; у успешно одржаним међународним конференцијама и симпозијумима посвећеним питањима конфронтативним проучавања руског, украјинског, пољског, чешког, словачког и српског језика у настављању рада на библиографији проучавања руског језика у Србији и др.

Као **корпус за истраживање** биће коришћени мемоари и сећања српских слависта дата у зборницима и монографијама – у првом реду лингвиста, а затим и слависта других профила који су деловали у другој половини XX века у циљу изналажења релевантних података, интерпретација, валоризација у вези са личностима, догађајима, идејама, институцијама од значаја за српску лингвистичку славистику XX века. Од лингвиста, биће заступљени академик Павле Ивић, академик Милка Ивић, академик Ирена Грицкат, академик Предраг Пипер, Богдан

Терзић, Егон Фекете, Бранко Тошовић, Гордана Јовановић, Владимир Мошин, Ђорђе Живановић, Асим Пецо, Јован Јерковић, Александар Младеновић, Живојин Станојчић, Драго Ћупић, а од слависта других профила Милосав Бабовић, Миливоје Јовановић, академик Злата Бојовић, Душан Панковић, Велибор Глигорић, Милорад Живанчевић, Михаило Стевановић, Димитрије Вученов, Драгиша Живковић, Радослав Јосимовић, Радмила Маринковић, Мила Стојнић, Драган Недељковић, Витомир Вулетић, Мирослав Пантић, Слободан Ж. Марковић, Васо Милинчевић, Славко Леовац, Предраг Палавестра, Иво Тартаља, Божидар Ковачек, Јован Деретић, Мирослав Егерић, Нада Милошевић Ђорђевић (њихово укључивање је релевантно за наше истраживање из разлога што, и поред научне оријентације углавном ка историји и теорији књижевности, на много места код њих налазимо наративе и промишљања о темама, личностима, догађајима битним за историју српске лингвистичке славистике). Из истог разлога укључени су и мемоари и књиге интервјуа страних слависта који су деловали и у српској средини или били тешње повезани са њом у научном, предавачком и деловању унутар славистичких организација (из књиге Милоша Јевтића *Разговори са страним славистима*). Напомињемо да ће необјављени интервјуи Милоша Јевтића, који се чувају у Народној библиотеци Србије, такође бити укључени у истраживање.

Мемоари српских слависта друге половине XX века који ће бити обрађени тичу се општијих питања, као што су: стварање и развој славистичких катедара, развој славистике као науке, истакнути стваралоци и њихова дела, славистичке периодика, високошколске установе и славистичке катедре, стручна друштва, славистички конгреси и конференције, међународна сарадња слависта, утицај политике на српску славистику, Новосадски договор, делатност Матице српске, САНУ, полемике, интервјуи - све то у виђењу српских угледних слависта.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и значајем погодан за дисертационо истраживање.

3. БИБЛИОГРАФИЈА ПРЕЛИМИНАРНИХ ИСТРАЖИВАЊА.

Кандидат је предложио опсежну прелиминарну библиографију радова релевантних за истраживање:

Извори:

Грицкат, Ирена: *У лебдивом ходу*, Нови Сад: Матица српска, 1994.

Бабовић, Милосав: *Време и судбине 1-2*, Београд: Ленто, 2004.

Јовановић, Миливоје: *Пет копејака испод језика*, Београд: Логос, 2009.

Панковић, Душан: *Лирски мемоари*, Нови сад: Матица српска, 2000.

Недељковић, Драган: *Издалека светлост, Светлост изблиза, Из дубине - светлост*, Београд: Драганић, 2000.

Вулетић, Витомир: *Сусрети са собом*, Књ. 1, 2, 3 – Уб: Установа за културу и спорт – Градска библиотека „Божидар Кнежевић“, 2005.

Мошин, Владимир: *Под теретом*, Београд: Народна библиотека Србије, 2008.

Живанчевић, Милорад: *Оностранство*, Сремски Карловци / Нови Сад: Издавачка књижарница

Зорана Станојевића, 2008.

Јевтић, Милош: *Са домаћим славистима 1*, Београд: ЗУНС / Вукова задужбина / Орфелин, 1996.

Јевтић, Милош: *Са домаћим славистима 2*, Београд: Завод за уџбенике, 2013.

Јевтић, Милош: *Са светским славистима,* Горњи Милановац: Дечје Новине, 1991.

Јевтић, Милош: *Из славистичке ризнице, Разговори са Предрагом Пипером,* Београд: Београдска књига, 2002.

Јевтић, Милош: *Трагом речи, Разговори са Предрагом Пипером,* Београд: Београдска књига, 2009.

Јевтић, Милош: *Живот језика, Разговори са Предрагом Пипером,* Београд: Београдска књига, 2015.

Јевтић, Милош: *Чудо језика, Разговори са Предрагом Пипером,* Београд: Службени гласник, 2010.

Литература:

Алпатов, В. М. *История лингвистических учений*. Москва: Языки славянской культуры, 2005.

Белић, Александар: *Борба око нашег књижевног језика и правописа*: предавање одржано на Коларчевом народном универзитету. Београд: Коларчев народни универзитет, 1949.

Белић, Александар: *Око нашег књижевног језика*: чланци, огледи и популарна предавања. Београд : Српска књижевна задруга, 1951. – 348 стр.

Изабрана дела / Александар Белић. – Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 1998–2000. – 3 књ.

Историја српског језика / Александар Белић; прир. Александар Младеновић. – Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 1999. – 484 стр.

Из историје установа: Српска академија наука и уметности, Универзитет, Коларчев народни универзитет, Руска академија наука. Сећања на људе и догађаје / Александар Белић; прир. Александар Младеновић. – Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 1999. – 474 стр.

О различитим питањима савременог језика / Александар Белић; прир. Даринка Гортан-Премк. – Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2000. – 694 стр.

Березин, Ф. М. *Очерки по истории языкознания в России (конец XIX – начало XX в.).* Москва, 1968.

Березин, Ф. М. *Русское языкознание конца XIX – начала XX века*. Москва, 1976.

Березин, Ф. М. *История лингвистических учений.* Москва: Высшая школа, 1984.

Брборић, Бранислав: *О језичком расколу: социолингвистички огледи I*. Београд: Центар за примењену лингвистику; Нови Сад: Прометеј, 2000. – 474 стр.

Брозовић, Далибор; Ивић, Павле: *Jezik, srpskohrvatski / hrvatskosrpski, hrvatski ili srpski*: *izvadak iz II izdanja Enciklopedije Jugoslavije*. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod Miroslav

Krleža, 1988. – 119 str. + 4 str.s tablama s geogr. kartama

Бугарски, Ранко: *Jezik od mira do rata*. Beograd: Beogradski krug, 1994. – 142 str.

Бугарски, Ранко: *Jezik u društvenoj krizi*. Beograd: Čigoja štampa : XX vek, 1997. – 167 str.

Булахов, М. Г. *Восточнославянские языковеды. Библиографический словарь,* т. 1-3, Минск, 1976-78.

Булич, С. К. *Очерк истории языкознания в России, т. 1* (XIII в.-1825), СПБ, 1904.

Виноградов, В. В. *Русская наука о русском литературном языке*, «Ученые записки МГУ», 1946, в. 106, в. т. 3, кн. 1

Виноградов, В. В. *Из истории изучения русского синтаксиса*. (От Ломоносова до Потебни и Форунатова). Москва, 1958.

Виноградов, В. В. *История русских лингвистических учений.* Москва, 1978.

Вићентић, Биљана и Предраг Пипер: *Библиографија српске лингвистичке русистике* 1991–2000. – Нови Сад: Матица српска. 2006.

Влаховић, Нина: *Популарни судови о језику на српскохрватском језичком подручју*: магистарски рад. Београд, 1989. – 127 лист.

Грицкат, Ирина: *Студије из историје српскохрватског језика*. Београд : Народна библиотека СР Србије, 1975. – 314 стр.

Дамљановић, Дара: *Руски језик у Србији. Уџбеници до 1941. године*. Београд: Филозофски факултет, Београд, 2000.

Дамљановић, Дара и Ксенија Кончаревић: *Настава и методика наставе руског језику у Србији у XIX и XX веку: Прилози за историју*. Београд: Чигоја, 2010.

Звегинцев, В. А. *История языкознания XIX-XX веков в очерках и извлечениях*. Часть 1, издание третье, дополненное. Москва: Просвещение, 1964.

Ивић, Павле: *О језику некадашњем и садашњем.* Београд : Београдски издавачко-графички завод; Приштина : Јединство, 1990. – 335 стр.

Ивић, Павле: *Преглед историје српског језика*; прир. Александар Младеновић. – Сремски Карловци; Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1998. – 348 стр.

Ивић, Павле; Брборић Бранислав: *Српски језик данас*. Приштина: Народна и универзитетска библиотека: Нови свет, 1995. – 31 стр.

Илић, Павле: *Настава српскохрватског језика и књижевности пред изазовима времена*. Нови Сад: Дневник, 1991. – 245 стр.

Карский Е.Ф. *Очерк научной разработки русского языка в пределах СССР*. Ленинград, 1926.

Кузнецов, П.С. *У истоков русской грамматической мысли.* Москва, 1958.

Ковачевић, Милош: *У одбрану језика српскога*. Београд: Требник, 1997. – 245 стр.

Кондрашов, Н.А. *История лингвистических учений.* Москва:1979.

Кончаревић, Ксенија: Допринос руских емиграната филолога теорији наставе руског језика у нас // *Руска емиграција у српској култури XX века: том I*. – Београд : Филолошки

факултет 1994, стр. 231–240.

Кончаревић, Ксенија: Сто двадесет година београдске русистике // *Glossa*. – Год. IV, бр. 2 (1998), стр. 39–49.

Кончаревић, Ксенија: Сто педесет година руског језика у Србији // *Славистика*. – Књ. 4 (2000), стр. 315–319.

Кончаревић, Ксенија и Радослава Трнавац: *Библиографија југословенске лингвистичке русистике (1985–1991)*. Нови Сад: Матица српска, 2004.

Кончаревич, Ксения: Сопоставительные лингводидактические исследования в сербской русистике: итоги и перспективы // *Изучение славянских языков, литератур и культур как инославянских и иностранных: сборник докладов: VII Международный симпозиум МАПРЯЛ (Белград, 3–5 июня 2008)*. – Белград: Славистическое общество Сербии 2008, стр. 196–202.

Кончаревић, Ксенија: Сто шездесет година наставе руског језика у духовним школама Српске православне цркве // *Славистика*. – Књ. 13 (2009), стр. 55–62.

Кончаревић, Ксенија: Рецепција дела Радована Кошутића у послератној русистичкој лингводидактици код Срба: о шездесетогодишњици смрти // *Славистика*. – Књ. 14 (2010), стр. 323–335.

Кончаревич, Ксенија и Дара Дамлянович: Русский язык в Сербии: традиции и современность // *Русский язык в школе*. – Бр. 11 (2010), стр. 72–77.

Маројевић, Радмило: Лингвистичка русистика у Југославији: развој, правци истраживања, актуелни задаци // *Naučni skup Lingvistika i lingvističke aktivnosti u Jugoslaviji*, (Sarajevo, 29-31. marta 1985) / glavni urednik Asim Peco. – Sarajevo: ANUBIH, 1987. – Str. 213–217.

Маројевић, Радмило /ур./: *Радован Кошутић и развој југословенске славистике. – Славистички зборник. Књига I.* – Београд: Савез славистичких друштава СР Србије, 1986.

Маројевић, Радмило /ур./: *Славистичка истраживања Радована Лалића.* – Славистичка истраживања Радована Лалића. – Београд : Славистичко друштво Србије : Српски фонд словенске писмености и словенских култура : Српски лексикограф : Никшић : Филозофски факултет, 1997. – 170+[2] стр.

Маројевић, Радмило: *Ћирилица на раскршћу векова: огледи о српској етничкој и културној самосвести.* Горњи Милановац: Дечје новине; Београд: Српски фонд словенске писмености и словенских култура, 1991. – 192 стр.

Милинковић, Љ. „Лексикографски рад Радована Кошутића“. *Славистички зборник* књ.1, (1986): 85-91.

Милинковић, Љ. „Приказ граматике Р. Маројевића“. *Књижевни језик*. Сарајево, година 18 бр. 1, (1989): 58-60.

Мирић, Душанка: Педесет година рада Катедре за руски језик и књижевност Филозофског факултета у Новом Саду. *Славистика* 16 (2012), стр. 87–91.

Обнорский С.П. Итоги научного изучения русского языка, *Ученые записки МГУ*, 1946, б. 106. т. 3, кн. 1.

Павловић-Шајтинац, Маја В.: *Лексикографија школских речника руског језика у српској и хрватској говорној и социокултурној средини*. Докторска дисертација, Београд, 2016.

Пипер, Предраг: Библиографија југословенске лингвистичке русистике: (1945–1975). – Нови Сад: Матица српска, 1984. – 247 стр.

Пипер, Предраг: Библиографија југословенске лингвистичке русистике: (1976–1985). – Нови Сад: Матица српска, 1990.

Пипер, Предраг: Морфология русского языка в югославской русистике // *Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti* (Novi Sad), 7 (1986), 159–171.

Пипер, Предраг: Конфронтациона проучавања српског и других словенских језика: славистички научноистраживачки пројекти // *Славистика*. – 1 (1997), 123–125.

Пипер, Предраг: На сто двадесету годишњицу Катедре за славистику Универзитета у Београду // *Изучавање словенских језика, књижевности и култура у инословенској средини: Међународни симпозијум поводом 120–годишњице Катедре за руски језик и 50–годишњице Славистичког друштва Србије* / приређивач Богољуб Станковић. – Београд: Славистичко друштво Србије: Катедра за славистику Филолошког факултета, 1998. Стр. 9–10.

Пипер, Предраг: Српска лингвистичка славистика деведесетих година XX века // *Зборник Матице српске за славистику*. – 54/55 (1998), 9–44.

Пипер, Предраг: Двеста осамдесет година руског језика у српској школи // *Славистика*. – 10 (2006), 17–24.

Пипер, Предраг: О конфронтативним проучавањима руског и српског језика. // *Контрастивна проучавања српског језика: правци и резултати* / уредници Иван Клајн, Предраг Пипер. Београд: Српска академија наука и уметности, 2010. Стр. 241–261. (Српски језик у поређењу са другим језицима / САНУ, Одељење језика и књижевности ; књ. 1)

Пипер, Предраг: *Прилози историје српске славистике: биобиблиографска грађа.* – Београд: Чигоја, 2011.

Радован Кошутић и развој југословенске славистике / ур. одб. Гордана Јовановић, Радмило Маројевић, Богдан Терзић; гл. ур. Радмило Маројевић. – Београд: Савез славистичких друштава СР Србије, 1986. – 125 стр.

Радојчић, Ружица Д. Структурно-садржинске и функционалне карактеристике дидактичких граматика руског језика у инословенској (српској и хрватској) говорној средини. Докторска дисертација, Београд, 2016.

Радошевић, Н. „Радован Кошутић и нека савремена лингвистичка схватања“. *Живи језици*, 1-4, (1966): 10-14.

Радошевић, Н. „Место Кошутићеве школе у развоју српске славистике“. *Зборник реферата издат 30 година касније*. Београд, 2007.

Павловић-Шајтинац, Маја В.: Лексикографија школских речника руског језика у српској и хрватској говорној и социокултурној средини. Докторска дисертација, Београд, 2016.

Самарџић, Милослав: *Тајне „Вукове реформе”*. Крагујевац: Погледи, 1995. – 462 стр.

Српско питање данас: Други конгрес српских интелектуалаца, Београд, 22–23. април 1994. / ред. Бранислав Брборић ; гл. ур. Василије Крестић. – Београд: Српски сабор: Матица Срба и исељеника Србије: Удружење универзитетских професора и научника Србије: Одбор САНУ за национално питање: Удружење Срба из РС Крајине и Хрватске: Црногорски сабор српске слоге: Удружење Срба из БиХ у Србији, 1995. – 439 стр.

Станковић, Богољуб. *Неуспешни покушај одржавања међународног славистичког конгреса 1947–1948. год.* // Славистика. – 14 (2010), стр. 317–322.

Станковић, Богољуб. *Сто година славистике у Србији : 1887–1997. : зборник реферата издат 30 година касније / Међународни научни састанак поводом 100-годишњице оснивања Катедре за руски језик на Великој школи у Београду, (Београд, 27–29. X 1977).* – Београд : Славистичко друштво Србије, 2007. – 214 стр. – (Славистичка библиотека. Посебна издања)

Станковић, Богољуб. *60 година Славистичког друштва Србије*. Београд: Славистичко друштво Србије, 2008.

Стевановић, Михајло: *Од Вука до Белића и даље*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 1988. – 345 стр.

Сусов, И. П. *История языкознания*. Тверь: 1999.

Рељић, Митра: Катедра за руски језик и књижевност. – *Филозофски факултет у Косовској Митровици 1960–2015*, Косовска Митровица: Филозофски факултет, 2015, 184–200.

Филин, Ф. П. Советской русистике 50 лет, в кн.: *Советское языкознание за 50 лет*. Москва, 1967.

Basta, Lidija i dr.: *Pravo i pravo na upotrebu jezika.* Beograd: Savremena administracija: Institut za uporedno pravo, 1989. – 256 str.

Ivić, Milka. *Pravci u lingvistici*. Beograd: Slovograf (Biblioteka XX vek), 1994.

Jeftić, Milivoje: *O jeziku tvo(je) m (i) i mo(je) m (i).* Sarajevo: Oslobođenje, 1985. – 138 str.

Jezička politika i planiranje jezika u Jugoslaviji / priređivač Vera Vasić. – Novi Sad : Filozofski fakultet, Institut za južnoslovenske jezike, 1990. – 141 str.

Kutlača, Milena: *Čitljivost ćiriličnog i latiničnog alfabeta*: magistarski rad. Beograd, 2000. – 88 list.

Nejlor, Kenet: *Sociolingvistički problemi među Južnim Slovenima*; preveo i za štampu priredio Miroljub Joković ; biografija Keneta Nejlora i redakcija prevoda Milorad Radovanović; pogovor Pavle Ivić. – Beograd: Prosveta, 1996. – 218 str.

Okuka, Miloš: *Jezik i politika*. Sarajevo: Oslobođenje, 1983. – 273 str.

Šipka, Milan: *Književnojezička politika i jezička kultura:* jezički savjetnik 2. Sarajevo: Oslobođenje, 1987. – 282 str.

4. ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА, ХИПОТЕЗЕ И ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ.

Циљ овог дисертационог истраживања састоји се у историографској обради постојећих мемоара о српској лингвистичкој славистици XX века, систематизовању, анализи и критичкој валоризацији података о релевантним личностима, догађајима, методолошким школама и правцима који су у њој деловали. Посебно ће бити обрађена следећа питања: стварање и развој славистичких катедара, развој славистике као науке, истакнути ствараоци и њихова дела, славистичке периодика, високошколске установе и славистичке катедре, стручна друштва, славистички конгреси и конференције, међународна сарадња слависта, утицај политике на српску славистику, Новосадски договор, делатност Матице српске, САНУ, полемике, интервјуи - све то у виђењу српских угледних слависта.

Хипотезе од којих се у раду полази су:

1. Мемоарска литература може бити релевантан извор података везаних за славистичку историографију.

2. У мемоарској литератури могућа су различита виђења исте проблематике, што може бити последица различитих перспектива посматрања, различитих животних и професионалних искустава, методолошких оријентација, идеолошких опредељења, менталног склопа разних аутора, дакле, укупности субјективних и објективних чинилаца у њиховој међусобној повезаности.

Ово истраживање може знатно проширити постојеће спознајне радијусе у области Историје српске лингвистичке славистике, расветлити проблематику која је предмет разматрања из другог и другачијег ракурса у односу на класичну историографију науке, а може имати и практичну примену као потенцијални материјал у високошколској настави на предметима као што су Увод у славистику, Лингвистичка славистика 1 и 2, Историја српске славистике на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

5. План рада и методе истраживања.

У већини истраживања из ове области преовлађује персонализовано сагледање историје српске филологије као проучавања доприноса који су поједини научници дали њеном развоју. У филолошкој историографији такав метод показује своје добре стране све док не оде у методолошку једностраност, јер проучавање историје српске филологије, као и било које друге филологије, треба, сразмерно природи предмета, заснивати и на другим приступима, нпр. проблемском, теоријском, културолошком, социолошком итд.

Полазећи од тога да је у досадашњим истраживањима о историји српске филологије доминирао персонални приступ, суочавамо се са мањком истраживања из којих би се могли извући општији закључци. Кандидат ће у овом раду разматрати горепоменуте области кроз призму мемоара домаћих слависта, увиђати у којој мери су им се ставови о одређеним питањима и њихове перцепције поклапале, а у којој мери су се разликовале, и сагледавши историјске околности, чињенице и ставове аутора мемоара, даће критичку оцену оцену о датим темама са становишта русистичке и славистичке историографије.

План рада подразумева следеће аспекте који ће бити обрађени у дисертацији:

- опште оцене српске славистике,
- српска славистика и научна традиција,
- новија српска славистика и актуелне научне теорије и методе,
- циљеви и задаци славистике,
- славистика и национална култура,
- славистика и политика, идеологија,
- приоритетне научне области,
- славистичке школе,
- развој катедара за сербокроатистику/србистику и славистику,
- однос према универзитетској настави словенских језика и књижевности,
- однос према научном подмлатку,
- Новосадски договор,
- однос према Декларацији о хрватском језику и Предлогу за размишљање,
- однос према називу језика и избору писма,

- славистички скупови (конгреси, конференције...)
- слависти о другим српским славистима,
- друга релевантна питања.

У истраживању ће бити примењено неколико метода: херменеутички – метод теоријске анализе литературе у вези са овом темом, конструктивни метод, при уочавању општих начела на основу резултата добијених примарном анализом мемоарског материјала, каузални метод у откривању узрочно-последичне повезаности елемената мемоарског материјала разних аутора, квалитативне методе (анализа садржаја мемоара са становишта повезаности са историографском литературом).

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ И КАНДИДАТА:

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је **мср Петар Минић** подобан кандидат за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области **Русистика, Славистика (историјат) – филолошке науке.**

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је **проф. др Ксенија Кончаревић** подобна за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнесеног, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата мср Петра Минића и предложене теме докторске дисертације под насловом *Славистичка мемоаристика о српској лингвистичкој славистици друге половине XX века,* а да се за ментора именује др Ксенија Кончаревић, редовни професор на Катедри за славистику Филолошког факултета Универзитета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

Др Петар Буњак, редовни професор,
Филолошки факултет Универзитета у Београду

Др Биљана Марић, ванредни професор,
Филолошки факултет Универзитета у Београду (председник Комисије)

Др Марија Стефановић, ванредни професор,
Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду